

Time: 2:30 hrs

Marks: 75

Note: 1) All questions are compulsory.

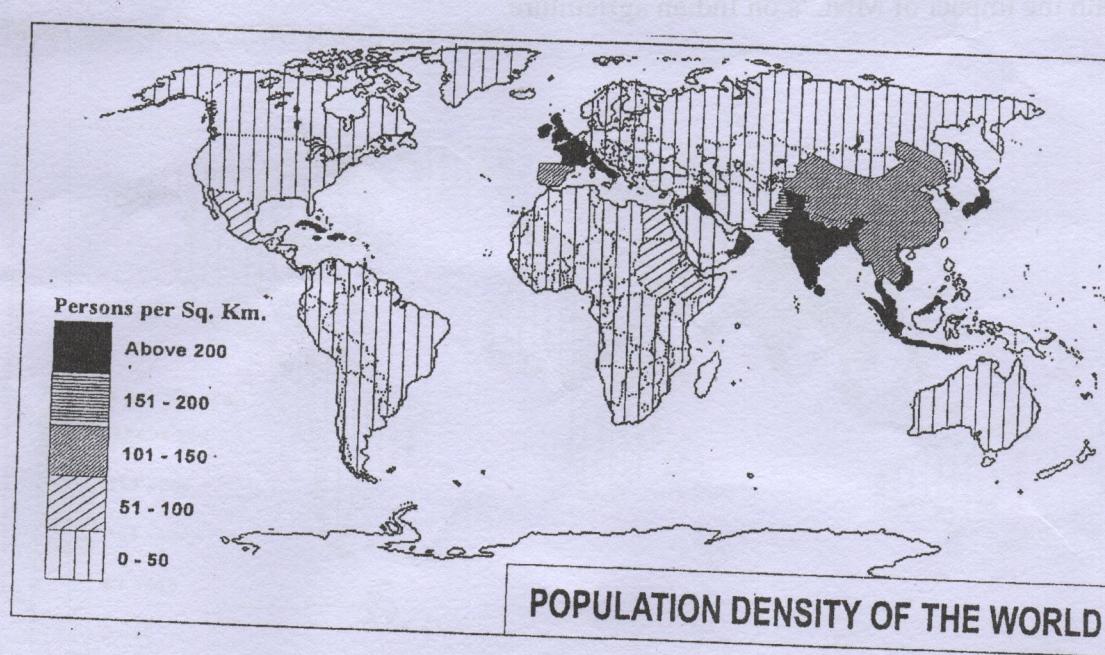
2) Draw neat diagram wherever is necessary.

3) All questions carries equal marks.

Q.1 (A) Prepare divided circle diagram with the help of given data and interpret the same. (10)

Type of irrigation	Area (000 Hectors)
Canal	250
Lake	207
Well	651
Tube well	500
Other	41
Total	1649

(B) Read the given map and answer the following questions. (5)

- 1) What is the theme of the given map?
- 2) Which cartographic technique is used in the given map?
- 3) Which country shows the highest density of population?
- 4) Name the country with lowest density of population.
- 5) Compare the density of population in USA and Japan.

OP3AGZ

Q. 2 Discuss in detail the factors affecting location of rural settlements. (15)

OR

Q.2 Write in detail the building material used in rural settlements. (15)

Q. 3 Explain in detail the problems of urbanization. (15)

OR

Q.3 Discuss the difference between rural and urban settlements. (15)

Q. 4 Explain in detail the impact of colonization on economy. (15)

OR

Q. 4 Write in detail the characteristic of developed countries. (15)

Q 5 Discuss the impact of globalization on industries and trade. (15)

OR

Q 5 Explain the impact of MNC's on Indian agriculture. (15)

वेळ : २ ढ०:तास

गुण : ७५

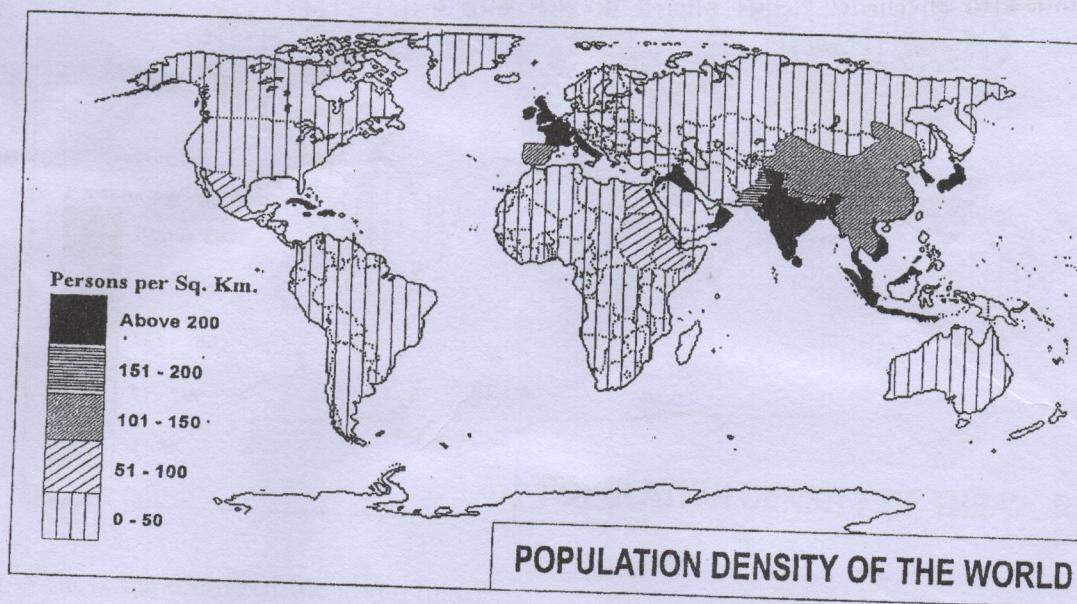
- टीप: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे .
 २ .आवश्यक तिथे सुबक आकृती काढा.
 ३. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत .
 प्र) १ .अ खालील आकडेयारीच्या आधारे विभजीत वर्तुळाचीआकृती काढून तिचे वर्णन करा.

(१०)

सिंचन पद्धती	क्षेत्र (००० हेक्टर मध्ये)
कालवा	२५०
तलाव	२०७
विहीर	६५१
कूपनलिका	५००
इतर	४१
एकूण	१६४९

- ब) दिलेला नकाशा वाचा आणि खालील प्रश्नांची उत्तरे लीहा.

(५)

- १) दिलेल्या नकाशाचा विषय काय आहे?
 २) नकाशा वापरलेल्या नकाशा तंत्राचे नाव सांगा.
 ३) कोणत्या देशात लोकसंख्येची घनता सर्वाधिक आहे?
 ४) कोणत्या देशात लोकसंख्येची घनता सर्वात कमी आहे?
 ५) यू.एस.ए. व जपानच्या लोकसंख्येच्या घनतेची तुलना करा.

OP3AG2

प्र २ ग्रामीण वस्त्यांच्या स्थनांवर परिणाम करणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.

(१५)

किंवा

प्र २ ग्रामीण वस्तीच्या बांधकामासाठी वापरल्या जाणारे विविध साहित्य लिहा.

(१५)

प्र ३ नागरीकरणाच्या समस्या सविस्तर स्पष्ट करा .

(१५)

किंवा

प्र ३ ग्रामीण व नागरी वस्त्यांमधील फरकावर चर्चा करा.

(१५)

प्र ४ वसाहतवादाचा अर्थव्यवस्थेवर झालेला परिणाम सविस्तर स्पष्ट करा.

(१५)

किंवा

प्र ४ विकसित राष्ट्रांची वैशिष्ट्यांवर सविस्तर टीप लिहा.

(१५)

प्र ५ कारखानदारी व व्यापारावर जगतिकीकरणाच्या झालेल्या परिणामांची चर्चा करा.

(१५)

किंवा

प्र ५ बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचा भारतातील शेतीवर झालेला परिणाम स्पष्ट करा.

(१५)